

Κι' δπίσω της ἀκλούθαγαν θεριά κι' ἔνα λεοντάρι.

Σελήνη, λέγε τότε δὰ πῶς μ' ἔπιασ' ἡ ἀγάπη.

Μιὰ τότενες γειτόνισσα, ή θράκα παραμάνα

Τοῦ Θεογαρίου ἐτρέξε, καὶ, γιὰ τὸ θεῖο, μὲ λέσι,

Νὰ βγῶ λιγάκι δὰ κ' ἔγω νὰ δῶ τὸ πανηγύρι

Κ' ἔγω κι' ἔγω ἡ βαρυόμοιρη τὴν ἀκλουθῶ καὶ πάγω.

Φοροῦσσα κι' ἔσερνα μικρῷ μεταξωτὸ φουστάνι

Καὶ τῆς Κλαρίτσας τὸ πλατύ καὶ τ' ὕδριο πανωφόρι.

Σελήνη, λέγε τότε δὰ πῶς μ' ἔπιασ' ἡ ἀγάπη.

Κι' ὅντ' ἔφτασα καταμεσῆς, στοῦ Λύκωνα τὰ σπήλαια,

Μὲ τὸν Εύμαδίππο θωρῶ τὸ Δέρφι νὰ πηγαίνῃ.

Ἔσων ἡ τρίχες τους ἔσνθες σὰν ἀμαράντου χόρτο,

Καὶ πλευρὶ τὰ στήνια τους λαμπρὰ ἀπὸ τὰ σέ, Σελήνη,

Καθὼς ἀπὸ τὸ πάλαιμα ὅταν γυροῦν τ' ἀγόρια.

Σελήνη, λέγε τότε δὰ πῶς μ' ἔπιασε ἡ ἀγάπη.

Όντες τους εἶδα ἑμάνιωσα, κι' ἐκάγη κ' ἡ καρδιά μου,

Κ' ἡ ὁμορφιά μου ἀνέλυσε, κι' οὐδὲ τὸ πανηγύρι.

Ξανθυμήθηκα, μηδὲ πῶς γύρισα παντέχοι.

Μόνε πὸ τότες ἀρρώστια μ' ἀφάνισε τὴ δόλια,

Καὶ ἔκοιτομους μερόνυκτα δέκα σωστὰ σὲ τὴν ελίνη.

Ἡ ὄψι μου κιτρίνισε, καὶ τὰ μαλλιά μου πέσαν,

Κι' ἐμεινα σκέλεθρο, πετοὶ καὶ κόκκαλο μονάτο.

Καὶ ποῦ δὲν τρέχω τότενες, σὲ ποιὰ γρηγὸ δὲν πῆγω

Γιὰ νὰ μῶ κάμη μαγική, μὰ πᾶν θλα τοῦ κάκου.

Νὰ πῶ τότες τὸν πόνο μου ἔβιάστηκα στὴ δοῦλα.

Καύμενη, λέω, Θεστυλίω, εὗρε κανένα μέσο

Νὰ μὲ γλυτώσῃς ἀπὸ αὐτὴ τὴν τρομερήν ἀρέβωστια!

Εἰς τὴν παλαίστρα νὰ τὸν βρῆς τρέξε τοῦ Τιμαρήτου,

Ἐξει πηγαίνεις δι μορφονεὶς, κ' ἔκει γλυκὰ καθίζει,

Καὶ σὰν τὸν λόης μοναχὸν, ἀνάγνεψε καὶ πέ τον,

Πῶς η Σεμαίθα κράζει τον, κι' ἔδω κουβάλα μοῦ τον.

Ἐτον τὴν εἶπα, κ' ἡ λωλὴ πηγαίνει καὶ μοῦ φέρνει:

Ίση στὸ σπήτη τὸν καλὸ τὸν δμορφὸ τὸν Δέρφι.

Καθὼς τότες τὸν ἔνοικωσα, τῆς πόρτας τὸ κατώφλι

Ποῦ πάτησε μὲ τὸ ἀλαφρὸν καὶ γλήγωρό του πόδι,

Ἐγεινα πλειότερο φυχρὴ κι' ἀπὸ τὸ χρόνος δόλια.

Κι' ἔχύνετον δὲρωτας ἀπὸ τὸ μέτωπό μου

Σὰν τῆς νοτιᾶς τὴ δροσερὴ καὶ τὴν ψιλὴ δροχοῦλα,

Καὶ δὲν μποροῦσα νὰ μιλῶ μικρὸ παῖδι μήτ' δσο

Ποῦ νονούριεται καὶ ζητᾶ στὸν ψῆνον του τὴ Μάνα,

Παρὶ σὰν κούκλο πέμεινα θυσῆ, μαρμαρωμένη.

Σὰν μ' εἶδε τότ' δισπλαγχνος στὴ γῆς τὸ βλέμμα βρῆνει

Κι' ἐκάθισε σ' ἔνα σοφά, κι' αὐτὰ μὲ λέγει δ δόλιος.

Μὲ ἐπρόλαβες, Σεμαίθα μου, στὸ σπήτη νὰ μὲ κράξῃς,

Καθὼς κ' ἔγω στὸ τρέξιμο πέρασα τὸ Φιλίνο.

Σελήνη, λέγε τότε δὰ, πῶς μ' ἔπιασ' ἡ ἀγάπη.

Ἔιατί κι' ἔγω, μὰ τὸν γλυκὸ τὸν ἔρωτα, Σεμαίθα,

Ἡθελα νέλθω ἀπόκε δῶ μὲ τρεῖς, τέσσαρους φίλους,

Βεστιντας μὲς τὸν κόρφο μου τὰ μῆλα τοῦ Διονύσου,

Καὶ στὸ κεφάλι στέφνω ἀπὸ ἀγιασμένην λεύκα,

Τριγυρισμένο δόλιοθεν μὲ κόκκινες κορδέλλες.

Σελήνη, λέγε τότε δὰ, πῶς μ' ἔπιασ' ἡ ἀγάπη.

Κι' άν μᾶς δεχόσαστε, καλά! γιατὶ κι' ἔγω θωριούμαι

Στὴν δμορφιά σὰν κάθε νεῦδο καὶ στὴ γληγοροσύνη.

Ξαλιώνας ἀν ἔξω μ' ἀρίνες καὶ μ' ἔκλεισες καὶ τὴν πόρτα,

Θάρχομουν τότε μὲ φωτιὰ καὶ κοφτερὸ πελέκιχ.

Σελήνη, λέγε τότε δὰ, πῶς μ' ἔπιασ' ἡ ἀγάπη.

«Τὴ γάρι τώρα τὴ χρωστῶ στὴν Ἀφροδίτη πρῶτα,

Καὶ δευτέρα σ' ἐσὲ Κυρά, κορίτσι πλουμισμένο,

Ποῦ μ' ἀρπαξες καὶ μ' ἔφερες δχ τὴ φωτιὰ δῶ μέσα.

Γιατὶ κι' δ Ἐρως, μὰ τὸ θεῖο, πολλὲς φορὲς φλογίζει

Πολύτερο κι' δχ τὸ βουνὸ τῆς φλογερῆς Λιπάρας.»

Σελήνη, λέγε, τότε δὰ πῶς μ' ἔπιασ' ἡ ἀγάπη,

«Αὐτὸς τρελλαίνει μονομιᾶς τ' ἀπάρθενα κορίτσια,

Κι' ἀπὸ τὴν κλίνη τὴ ζεστὴ σπιώνει τές νυφάδες.»

«Ἐτση μ' ἐμῆνε δι πονηρὸς, κι' ἔγω νὰ καλοσολούλα

Τὸν ἄγησα καὶ μ' ἔγειρε στὸ μαλακὸ κρεβῆτα.

Εἴθις τότενες ἔγειρα φωτιὰ τὰ πρόσωπά μας,

Κι' ἔγκεδυμαστε γλυκὰ, γλυκὰ κρυφομιλούμες.

Μὰ γάννα μὴν πολυογῶ, ἀγαπητὴ Σελήνη,

Τὴν ὥρα ἐκείνη πράμματα μεγάλα συνεπήκαν.

Καὶ οὔτε κεῖνος δὲ τὴ γηδεῖ μ' ἐμάλιος δι λωσιδιόλου,

Οὔτε τὸ Δέρφι πάλι ἔγω ἐμάλωσε να καύμενη.

Μὰ σήμερα πρωὶ πρωὶ νὰ κ' ἔφθασε στὸ σπήτη

Τῆς Τραγουδίστρας Φιλιστοῦς καὶ Μελιξοῦς ἡ μάνα,

Καὶ μοῦπε μέσα σὲ πολλὰ πῶς ἀγαπάεις δ Δέρφις.

Δὲν εἶπε γάλι νὰ νοιάσωμε σὰν ποιάνων ἀγαπάεις,

Ἄλλα πῶς ἔρωτας πολὺς, τόσο μᾶς εἶπε μόνε,

Τὸν κύριεψε, κι' ἀπὸ ἔφυγε καὶ πάγε 'ε τὴ δουλιὰ της,

Κ' εἶπε κι' ἀκόμη στέφνα στὸ σπήτη του πῶς εἶδε.

Αὐτὰ μᾶς εἶπεν να γρή, κι' ἀληθινὰ σαν δλα,

Γιατὶ ἀλλοτες ἐργάζουνε στὸ σπήτη κάθε λίγο,

Κ' ἔδω συγνὰ μὰς ἀφίνε τὸ δωρικὸ δρὶ του.

Μὰ τώρα δώδεκα σωστές νὰ τόνε δῆτη γω μέρες,

Κάτι εὔρε έβεβαια καλὸ κι' ἐμᾶς ἡησμόνησε μας.

Μὰ τώρα μὲ τὰ βότανα θέλω νὰ τὸν μαγέψω

Κι' ἀν μὲ πικραίνη κι' ἔπειτα, τὸ λάκκο του νὰ σκάψῃ;

Τέτοια, κυρὰ Σελήνη μου, κακὰ κι' ἔγω διοτάνια

Φυλάγω ποῦ μοῦ τάμαθεν ἔνας καρδαῖος μάγος.

Άλλα, Σελήνη μου, ἔχει γεία, καὶ γύρος τὸ δλογά σου

Στὴ θάλασσα, καὶ μοναχὴ τὸν πόνο μου ἀς κλαίω.

Καλὴ Σελήνη, ἔχει γεία, καὶ σεῖς π' ἀστολούθατε,

Τ' ἀμάξι, ἀστέρια, τῆς νυκτὸς ἔχετε γεία για πάντα.

Γ. Μ.

ΟΝΕΙΡΟΝ.

(1823).

Ξαναπές μου δραία μου κόρη

τ' ονειρό σου ἀν μ' ἀγαπᾶς·

Ἔτζε πάντα στὴν ζωήν σου

καλὴ μοῖρα νὰ ἀπαντᾶς.

«Εἰς μίαν ἔρημο ἐκαθόμουν

μαζή μὲ τὸν ἀδελφό

κι' ἀπὸ ἀστέρια φωτισμένον

ἡβλεπε τὸν οὐρανό·

Άλλ' ὁ αἰθέρας ἀστροφέγγες

μόνο ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν

μακρὰ μόνον ὄργυιας δέκα

τ' ἀστρα ἐφαίνοντο ἀπὸ τὴν γῆ.

Χλωμιασμένο τὸ φεγγάρι
μισοακτίνιας βραχίσια
λέ, κ' ἡ ὥρα του σιμόνει
νὰ σύστη παντοτεινά.

Ἄπο δέντρο εἰς ἄλλο ἐπηκίνειν
Ἄρχαγγέλοι φωτεινοὶ
κ' εἰς τὸ κάθε πάτημά τους
ἄρπας ἔβριψε φωνή.

Άλλ' ἀγνάντια μέσ' στὴν δύσι
ἀκούς βρόντο ποταμοῦ,
ἡβδομάς φυσομανοῦσαν
νέφη δλόμυχρα παντοῦ,

Καὶ μὰ ζώνη αἴματωμένη
ἔσχιζε τὸν οὐρανὸν
ἄκουες ἄλογα νὰ τρέχουν
μὲ χλιμίντρισμα συχνό.

Τῶν ἀνέμων στὰ πτερούγια
δριμαῖς ἔρχοντο φωναῖς
καὶ σπαθιὰ ἐλακποκοποῦσαν
σταῖς οὐράνιαις συγνεφιαῖς ...

— Ήσύ τότες τρομασμένη
εἶπες εἰς τὸν ἀδελφὸν,
ἀδελφέ μου, τί εἶναι τοῦτα
ποῦ στὰ μάτια μου θωρῶ;

Εἰς τὸν κόρφον σου χυμένη
τὰ ξυνθά σου τὰ μαλλιά
μὲ τὸν κτύπον τῆς καρδίας
ἐκυμάτιζαν κι' αὐτά.

Κόρη ώραία μου. μὴ φοβάσαι
τοῦτα δὲν εἶναι κακά
ἄκουσες νὰ σοῦ ζηγήσω
τῆς νυκτὸς τὴν δπτασιά.

"Οσα φῶτα σοῦ ἐφανῆκαν
ὅλοστόλιστα χρυσά
εἶναι ή δόξα ποῦ θὰ λάμψῃ
στὴν ἀγνάντικ γειτονίᾳ.

Καὶ ὅσα ἔξανοιζες μαυρόδικ
εἶναι οἱ ἵσκοι τῶν ἔχθρῶν
ποῦ θὰ πέσουν σκοτωμένοι
τοῦ πολέμου εἰς τὸν χορόν.

Καὶ ὅσαις ἤκουσες στὴν σφρίραν

ἀρμονίαις ἀγγελικαῖς,
εἰν' τῆς λύρας τοῦ Διονύσου
ἢ δλόχευσαις χορδαῖς.

Μελῳδίαις πάντα λαλοῦνε,
κι' ὅτι στέκει ἐκεῖ ἐμπροστὰ
βρύσαις, δένδρη καὶ τὰ οὐράνια
γένονται ὅλη μελῳδίαι.

Στὰ πτερά τῆς ἀρμονίας
Θὰ χούν ἀσθυστη ζωὴ
οἱ γενναῖοι, διὰ τὴν πατερίαν
ὅπου ἔχουν θυσιασθῆ.

Κι' ἡ ψυχαῖς τους ἀνεβάντουν
εἰς τὸν εὔμορφο οὐρανὸν
κι' ἀνεβάντας, ώς εἰδεῖς,
πέρονου σχῆμα ἀγγελικό.

Λοιπὸν κόρη μὴν φοβάσαι
εἰδεῖς ὄνειρο καλὸν,
εἰδεῖς ὄνειρο ποῦ φέρνει
στοὺς ἔχθρους ἀφανισμό.

ΣΗΜ. ΧΡΥΣ. Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὸ παλαιὸν τοῦτο ὄνειρον συχούργημένον τότε παρὰ τοῦ Κ.Γ. Τερτσέτου. Τὸ ὄνειρον εἶδε νέα δεκαοκτητής ἐν Ζακύνθῳ κατὰ τὸ ἔτος 1823, Τασοῦ καλούμενη, θυγάτηρ τοῦ εὐγενοῦς Κ. Δ. Νάταση. Τὸ δνειρον τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ ώς ἐπιχείρημα τῆς εἰς τὰ ὄνειρα πίστως, τόσας ἔχει ἀληθείας καὶ μαντείαν τοῦ μέλλοντος ἢ ἔρημος φυσικῷ τῷ λόγῳ ὃπου εύρισκετο ἡ νέα εἰκονίζει τὴν ἀπελπισίαν τοῦ ἔθνους κατὰ τὰς ἀσχάς τῆς ἐπανασάσεως ἀπέναντι ἴσχυροῦ πολεμίου καὶ τῆς ἔχθρικῆς πολιτικῆς τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων, συνάμα ὅμως οἱ φωτισμένοι οὐρανὸι μαρτυροῦν τὴν βούλησιν τῆς θείας Προνοίας πρὸς βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν των χριστιανῶν, καὶ τὰς νίκας τῶν Ἑλλήνων, μάλιστα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐ·εἰνην πρὶν τῶν διχονοῦν καὶ τοῦ κατηραμένου ἐμφυλίου πολέμου μετεξὺ Πελοποννήσων, νησιωτῶν καὶ Ρουμελιώτῶν. Τὸ σκοτάδι τῆς σελήνης δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐξηγήσεως. Οἱ ποταμοὶ ἀφρισμένοι τῆς δύσεως, τὰ μαῦρα σύννεφα, παραστατίουν φυνερά τὸν κρότον τῶν πυροβόλων καὶ τοὺς καπνοὺς τῆς πυρίτιδος τῆς ναυμαχίας εἰς τὸν κόλπον τοῦ Νεοκάστρου.

Οἱ ἀγγελοὶ εἶναι αἱ ψυχαὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ φιλελλήνων τῶν πεφονευμένων εἰς τὸν ιερὸν ἀγῶνα. Αἱ ἀρμονίαι τοῦ δνειρού ἀρμόδιου εἰς τὸ κάλ-

λος τῆς παιδείας τοῦ Σολωμοῦ, εἰς τὸν ὥμον τουτέστι τῇ; ἐλευθερίας καὶ εἰς τὴν ὄδην τοῦ Βύρωνος.

Ο τότε ἔξηγητάς τοῦ ὀνείρου δὲν ἐδύνατο παρὰ νὰ ἔξηγησῃ γενικῶς τὴν οὐσίαν τῆς δπτασίας, ο καιρὸς ἡμαρτύρησε τὰ καθέκαστα.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΔΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΕΓΡΑΦΟΝ ΟΙ ΠΛΑΙΟΙ.

ΟΙ ΠΛΑΙΟΙ μετεχειρίζοντο πολλὰς ςλας πρὸς γραφήν, ἀλλ’ εἶναι δυσδιαγνωστον ποία ἐξ αὐτῶν ἦτον ἡ πρώτη καὶ ἀρχική τὸ βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι ἀλλῷ τρόπῳ ἔγραφον δημοσίως καὶ ἀλλῷ ἰδιωτικῶς. Καὶ δημοσίως μὲν ἔγραφον ἐπὶ λίθων, μετάλλων καὶ ξύλων, ἰδιωτικῶς δὲ ἐπὶ φύλλων, φλοιοῦ δένδρων, θραύσερον δὲ ἐπὶ δερμάτων, ἐντέρων ζώων, πενίων καὶ ἐλεφαντίνων καὶ ξυλίνων πινάκων δὲ μὲν κηρῷ ἡλειψμένων, δὲ δὲ καὶ μή. Ἐπῆλθεν ὑστερὸν ἡ ἐφεύρεσις τοῦ αἰγυπτιακοῦ παπύρου καὶ τῶν διφθερῶν, ἀλλὰ διὰ τὸ δυσώντιον ἔνεκεν τῆς ὑπερόγκου τιμῆς των, οἱ πλεῖστοι ἐποίουν χρῆσιν τῶν φλοιῶν τῶν δένδρων καὶ τοῦ ἐν βάρβαρος χάρτου ἐκ τοῦ τελευταίου δὲ τούτου ἐπῆγασε κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ ἀπὸ παλαιὰ καὶ ἀχρηστὰ βάρη κατακευὴ τοῦ χάρτου.

Μαρτυρίας περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐπὶ λίθων καὶ μετάλλων γραφῆς εὑρίσκομεν εἰς τὴν παλαιὰν γραφήν αἱ δέκα ἐντολαὶ τοῦ Μωϋσέως ἦσαν ἐπὶ λίθου γεγραμέναι καὶ δὲ Ἐπιφάνιος λέγει ὅτι τὰ δινόματα τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἦσαν γεγραμένα ἐπὶ Σαπφείρου, δὲ δὲ Ἰωβ εὔχεται νὰ γραφῶτιν οἱ λόγου αὐτοῦ εἰς πλάκας μολυβδίνων. Φαίνεται δὲ ὅτι μετὰ τοὺς λίθους ἐπῆλθεν ἡ χρῆσις τοῦ γράφειν ἐπὶ μετάλλων, καὶ κατὰ πρῶτον ἐπὶ μολύbdou, τοῦτο δὲ μαρτυρεῖ καὶ δὲ Πλίνιος καὶ δὲ Παυσανίας λέγοντες ὅτι εἶδον πολλοὺς τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἡσιόδου Ἐργα καὶ Ἡμέραι γεγραμμένον ἐπὶ μολυbdίνων πλακῶν. Μετὰ τὸν μόλυbdὸν ἐγένετο χρῆσις τοῦ χαλκοῦ καὶ τοικαῦτα μνημεῖα σώζονται μέχρι τῆς σήμερον εἰς διάφορα εὐρωπαϊκὰ μουσεῖα. Ἐν τούτοις καὶ ἡ τοῦ ξύλου χρῆσις πρὸς γραφήν ἦν ἀρχαιοτάτη, διότι παραδείγματος χάριν, καὶ οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος ἦσαν γεγραμμένοι ἐπὶ ξυλίνων πινάκων ἐκ πέντε καὶ διασώζονται ἔτι καὶ νῦν σανίδες ἀλειμμέναι μὲν κηρὸν ἐνεπίγραφοι, οἱ δὲ πλούσιοι ἀντὶ ξυλίγων μετεχειρίζοντο ἐλεφαντίνους πίνακας.

Ἄλλ’ ὅχι μόνον τὸ ξύλον καὶ οἱ φλοιοὶ τῶν δένδρων ἐχρησίμευον πρὸς γραφὴν, ἀλλὰ καὶ τὰ φύλλα των, καὶ δὲ Πλίνιος μαρτυρεῖ ὅτι τὰ τῆς δάφνης φύλλα ἦν ἡ παλαιοτάτη χρῆσις· οἱ δὲ Συρακούσιοι μετεχειρίζοντο τὰ φύλλα τῶν ἐλαιῶν εἰς τοὺς ἔχωτρακισμοὺς, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ὄστρακα καὶ τοὺς κεράμους, τὸ δὲ τοῦ Ἐλεῖου Κίννα γνωμικὸν μᾶς πιστοποιεῖ ὅτι ἔγραφον καὶ ἐπὶ φύλλων μαλάχης. Ο Βιργίλιος λέγει ὅτι καὶ ἡ Σεβύλλα ἐπὶ φύλλων ἔγραφεν, ἀν καὶ δὲ Σύμμαχος μαρτυρεῖ ὅτι οἱ χρονοὶ τῆς Σιβύλλης ἦσαν ἐπὶ πανίου γεγραμμένοι, ὅπως καὶ τὰ χρονικὰ τῶν Ρωμαίων, κατὰ τὸν Δίδιον.

Καὶ τὰ ζῶα παρεῖχον ὅλην εἰς τὸ γράφειν, τὰ δέρματα δηλαδὴ αὐτῶν καὶ τὰ ἔντερα. Ο Ισίδωρος λέγει ὅτι ἔγραφον ἐπὶ τῶν ἐντέρων τοῦ ἐλέφαντος, εἰς ἓν δὲ ἐμπρησμὸν τῆς Κονσταντινουπόλεως ἐπὶ Καίσαρος Βασιλίσκου κατεκάη τὸ ἔντερον ἐνδὲ δράκοντος ἔχον ἔκχτὸν εἴκοσι ποδῶν μῆκος, ἐπὶ τοῦ διποίου ἦσαν γεγραμμέναι χρυσοῖς γράμμασιν ἡ Ἰλιάς καὶ Οδύσσεια τοῦ Όμηρου. Πρὶν δὲ ἐφευρεθῆσιν αἱ διφθέραις ἡ μεμβράναι μετεχειρίζοντο ἀκατέργαστα τὰ δέρματα τῶν ζώων, ἀποξέοντες μόνον τὰς τρίχας· ἐπὶ τοιούτων δερμάτων γεγραμμένα βιβλία σώζονται καὶ ἀλλα καὶ τὰ δύο βιβλία τοῦ Εσδρα ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βολωνίας.

Ἀρχαιοτάτη εἶναι καὶ ἡ χρῆσις τοῦ παπύρου παρὰ τῆς Αἰγυπτίων. Ο πάπυρος οὗτος εἶναι εἶδος καλάμου φυσικοῦ εἰς τὰ ἐλάωδη μέρη τῆς Αἰγύπτου καὶ ιδίως παρὰ τὰς ὅχθας τοῦ Νείλου φύανται δὲ εἰς ὅψος ὀλίγων σπιθαριῶν, ἔχει τὸ στέλεχος αὐτοῦ σχῆμα τριγωνικὸν καὶ συνίσταται ἐκ πολλῶν συνεχῶν λεμμάτων. Έκ τοῦ καλάμου τούτου κατεκευάζετο ὁ πρὸς γραφὴν πάπυρος οὕτω πως,

Τὰ λέμματα τοῦ καλάμου διὰ βελόνης ἀπ’ ἀλλήλων διαχωρίζονται εἰς πολλὰς λεπτὰς τατίνιας ἡ φύλλα παρέθετον ἐπάνω εἰς σανίδας βρέχοντες αὐτὰ μὲ υδωρ τοῦ Νείλου, τὸ διποίον ἔχει τι κολλώδες, μετὰ ταῦτα ἐλάμβανον καὶ ἀλλα τοικαῦτα φύλλα καὶ ἀφοῦ τὰ ἔδρεγχον κατὰ τὸν ίδιον τρόπον τὰ ἐπέθετον σταυροειδῆς ἐπὶ τῶν πρώτων, ὃστε ἐσχηματίζετο ἐν μέρᾳ τετραγωνικὸν φύλλον. Τὰ τοικαῦτα δὲ φύλλα ἐπίεζον ὑστερον εἰς πιεστήρια καὶ κατόπιν τὰ ἔχηρικον διὰ τοῦ ήλιου καὶ τὰ ἐστίλθον ἐνίστησε μὲ στιλπνοὺς ὁδόντας ἡ στρακκή συνίθετοντες δὲ συνήθως εἰκοσιν ἐξ αὐτῶν τῶν φύλλων ἐσχημάτιζον σύνδε-